

Taivaan merkit

Kesän koittaessa on syytä opetella hie-
man kevyemmälläkin otteella tuntemaan
taivaan merkkejä. Itse asia tosin on tärkeä:
miten voimme tietää mitään Jumalasta.
Tästähän käydään kirkon piirissä jatkuvasti
keskustelua ja jopa kiistaa. Voidaan sanoa,
että periaatteen tasolla kysymys jakautuu
kahtia. Joko Jumalasta voidaan tietää Hä-
nen oman ilmoituksensa avulla, tai sitten
Hänen tahtonsa täytyy päätellä maailmassa
olevien salaperäisten merkkien avulla.

Uskonnollinen mieli on aina halunnut
löytää Jumalaa koskevia totuuksia pelkän
mielikuvituksen avulla. Jotkut ovat olleet
tässä aivan jonglöörejä. Mennäänpä his-
toriaan. Antiikin kreikassa eksegeetiikal-
la tarkoitettiin aluksi merkkien tulkintaa.
Eksegeetit (kreik. *eksegeetai*) olivat ennus-
merkkien tulkitsijoita. Elämästä ei saanut
selkoa ilman ammattilaisia.

Merkkien ehdoilla

Kreikkalaisen uskonnon mukaan jumalat
ohjaavat ihmisen elämää. Elämän parhaat
valinnat tulee tehdä näiden antamien oh-
jeiden mukaan. Koska jumalat eivät puhu
ihmisille suoraan, he antavat merkkejä eri-
laisten välineiden avulla. Niinpä Jumalan
tahdon tunteminen oli tulkintakysymys.

Kreikkalaiset ennusmerkit ovat var-
sin yleisesti tunnettuja vielä tänäänkin.
"Taivaan merkkejä" tutkittiin ahkerasti, ja
etenkin myrskyt olivat viestejä ylhäältä. Sen
lisäksi tutkittiin lintujen lentoa tai eläinten
sisälmyksiä. Jopa monet valtiolliset pää-
tökset pyrittiin varmistamaan merkkien
avulla.

Antiikin kuuluisa kirjailija Aristofanes
kirjoitti näytelmässään Linnut: "Ja en-
nemerkeistä kun jaarittelet, on lintu aina

sulla suussasi. On huhu lintu, aivastus on
lintu, niin myös jokin sana taikka tapaa-
minen, on orja lintu, aasikin on lintu. Siis
siitä seuraa auttamattomasti, että linnut
ovat sulle Apollon itse, ennustustaidon isä
jumalainen."

Eksegeetti oli siten merkkien tulkit-
sija. Hänellä uskottiin olevan taito nähdä
merkityksiä siellä, missä maallikko näkee
vain tavallisia eläimiä tai niiden sisäelimiä.
Harvapa taisi kertoa, mistä nämä "eksegee-
tit" saivat kykynsä kaiken selittämiseen.

Totuus piilossa

Ilmiö oli tosin tunnettu myös monien eri-
laisten uskontojen keskuudessa. Esimer-
kiksi gnostilaisuudessa todellinen jumalal-
linen tieto paljastuu merkkien ja symbolien
tulkitsemisen kautta. Ulkonainen maailma
peittää tiedon näkyvistä. Se on löydettävis-
sä vain pienistä vihjeistä: "Totuus ei tullut
maailmaan sellaisenaan, vaan esimerkkien
ja vertauskuvien välityksellä. Muuten maa-
ilma ei voisi ottaa sitä vastaan." (Filippuk-
sen evankeliumi, 67).

Gnostilaiset ennen ja nyt ovat vakuut-
tuneita siitä, että uskonnollinen tieto on
piilossa. Vain ammattilaiset kykenevät tuo-
maan sen ihmisille. Ja moni kuulija ja luki-
ja on samaa mieltä. Siksi Da Vinci -koodi ja
muut New Age -julistajat saavat kannatta-
jia, jotka ovat vakuuttuneita siitä, että tieto
on jossain merkkien takana. Horoskooppi
on joillekin yhä Raamattua parempi tie Ju-
malan tahdon tuntemiseen.

Jos hypätään tähän päivään, huomataan,
että jopa tieteen piirissä historiallis-kriit-
tisen kauden raamatuntutkija on käyttäyty-
nyt usein kuin antiikin eksegeetti. Hän on
kuvitellut tekstien antamien merkkien to-

dellisen merkityksen löytyvän kielen takaa. Vain ammattitulkitsija kykenee tietämään, mitä teksti kulloinkin merkitsee ikuisten jumalallisten totuuksien tai yksilön eksistenttisten merkitysten kannalta. Muut eivät ymmärrä totuutta. Edes kirkko ei tiedä näiden radikaalien mielestä totuutta Jumalasta, vaan tutkijan täytyy se opettaa kirkoille erikseen.

Näin tehdessään historiallis-kriittinen eksegeetti oli muuttunut ennusmerkkien tulkitsijaksi. Hänestä oli tullut jumalallinen asiantuntija, joka pystyi tekstien sisältöä paremmin kertomaan sen, mikä on uskonnon ja siis aidon kristinuskon todellinen luonne.

Noustaan katoille

Raamatussa asia ilmaistaan toisin. Evankeliumi on julkinen asia. Jumalan Sana on tullut pitkän ajan kuluessa ja kaikessa rauhassa keskelle historiaa. Jumalan ilmoitus

huipentuu siihen, kun Sana tulee lihaksi ja Kristus inkarnoituu syntyen neitsyt Mariasta tänne maan päälle. Jumalan evankeliumi ei ole piilossa.

Jeesus sanoi, että hänen sanomansa julistetaan katoilta. Sitä toivotetaan kovaan ääneen ja julkisesti kaikkialla missä vain mahdollista. Se ei ole salatiedettä. Se ei tarvitse lintujen tulkitsijoita avukseen. Sanoman voi kuulla ja lukea missä ja milloin vain sitä pidetään esillä.

Paavali jatkaa samaa viestiä. Kuinka kukaan voi kuulla, jos ei ole julistajaa? Kuinka kukaan voi pelastua, ellei sanaa kuulla? Merkkien selitykset eivät auta. Vain hyvä sanoma Vapahtajasta päästää ihmisen kuoleman tilasta uuteen elämään Jumalan yhteydessä.

Timo Eskola

Kuva: Markku Viinikka

